

SKUPŠTINA HERCEGOVAČKO- NERETVANSKOG KANTONA

173

Na osnovu člana 39. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona (Sl. novine HNK, broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona, na sjednici održanoj dana 31.05.2012 donosi

ZAKON O ZAŠTITI OKOLIŠA HERCEGOVAČKO- NERETVANSKOG KANTONA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje zaštita okoliša radi očuvanja okoliša i unapređivanja stanja okoliša, smanjivanja rizika za život i zdravlje ljudi, sprječavanje štetnih uticaja na okoliš i uklanjanja njihovih posljedica, osiguranja i poboljšanja kvaliteta življenja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

(2) Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kvaliteta okoliša, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uslov zdravog i održivog razvoja.

(3) Ovim Zakonom uređuju se pravne mjere, institucije očuvanja zaštite i poboljšanja okoliša, finansiranje aktivnosti vezanih za okoliš kao i poslovi i zadaci organa uprave.

Član 2.

(1) Okoliš ima posebnu zaštitu Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

(2) Zahvatima u okolišu ne smije se uticati na kvalitet življenja, na zdravlje ljudi i održivi razvoj prirode.

(3) Upotreba i iskorištavanje prirodnih dobara, upravljanje i raspolaganje pojedinim dijelovima okoliša provodi se pod uslovima i na način propisan posebnim propisima, ako ovim Zakonom nije određeno drugačije.

Član 3.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša su:

- a) trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i očuvanje ekološke stabilnosti;
- b) smanjeno korištenje, sprečavanje opterećivanja i zagađivanja okoliša, kao i poboljšanje i obnova oštećenja okoliša;

- c) zaštita ljudskog zdravlja i poboljšanje uslova okoliša za kvalitet života;
- d) očuvanje i zaštita prirodnih resursa, racionalno korištenje resursa i takav način privrede kojim se osigurava obnova resursa;
- e) unapređenje stanja okoliša i osiguravanje uslova za održivi razvoj .

Član 4.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša iz člana 3. ovog Zakona postižu se:

- a) predviđanjem, praćenjem, sprečavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih uticaja na okoliš;
- b) sprječavanjem rizika i opasnosti po okoliš;
- c) zaštitom posebno oštećenih područja i poboljšavanjem stanja oštećenog okoliša;
- d) uravnoteženim odnosom privrednog razvoja i zaštite okoliša;
- e) poticanjem korištenja proizvoda i proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš;
- f) poticanjem korištenja obnovljivih prirodnih izvora i energije;
- g) sprječavanjem zahvata koji ugrožavaju okoliš;
- h) razvijanjem svijesti o potrebi zaštite okoliša u odgojnom i obrazovnom procesu;
- i) obavještanjem javnosti o stanju okoliša i poticanjem njenog učestvovanja u djelatnostima kojima je cilj zaštita okoliša;
- j) koordiniranjem privrede i integrisanjem socijalnog i ekonomskog razvitka u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša;
- k) uspostavljanjem i razvojem institucija za zaštitu i očuvanje okoliša.

Član 5.

(1) Odredbe ovoga Zakona se odnose na:

- a) sve komponente okoliša (vazduh, voda, tlo, biljni i životinjski svijet, pejzaž, izgrađeni okoliš);
- b) sve vidove djelatnosti kojima je svrha korištenje i opterećivanje prirodnih resursa odnosno djelovanja na okoliš koja znače opasnost od njenog zagađivanja, zagađuju okoliš ili imaju izvjestan uticaj na okoliš.

(2) Ovim Zakonom utvrđuju se prava, odgovornosti i obaveze pravnih i fizičkih lica koja obavljaju djelatnosti utvrđene ovim Zakonom.

Član 6.

Pravo na okoliš

Svako lice ima pravo na zdrav i ekološki prihvatljiv okoliš kao osnovno ustavno pravo, stoga je

individualna i kolektivna dužnost zaštititi i poboljšati okoliš za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

Član 7.

(1) Efikasnost zaštite okoliša osiguravaju Skupština i Vlada Kantona (u daljem tekstu: "Skupština i Vlada") te nadležne službe za upravu jedinica lokalne samouprave donošenjem programa i planova zaštite okoliša, te drugih dokumenata važnih za zaštitu okoliša.

(2) Stručno obavljanje poslova zaštite okoliša i provođenje mjera zaštite okoliša osiguravaju nadležno Kantonalno ministarstvo (u daljem tekstu: Ministarstvo) i drugi nadležni organi kantonalne uprave, nadležna službe za upravu jedinica lokalne samouprave za obavljanje poslova zaštite okoliša i pravna lica registrovana za obavljanje efikasne zaštite okoliša.

Član 8.

(1) Jedinica lokalne samouprave uređuje, organizuje, finansira i unapređuje poslove zaštite okoliša koji su lokalnog značenja.

(2) Zaštita okoliša jedinica lokalne samouprave obuhvata:

- a) osiguravanje uslova za provođenje programa zaštite okoliša,
- b) osiguravanje praćenja stanja okoliša (monitoring) i mjerenje emisija kad je to njezina obaveza,
- c) vođenje katastra onečišćavanja okoliša, zapisnika o stanju okoliša, o mjerama zaštite okoliša i načinu obavještanja javnosti,
- d) provođenje drugih mjera u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima.

II – POJMOVI

Član 9.

Pojedini upotrijebljeni izrazi u ovom Zakonu imaju ova značenja:

- a) Okoliš je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda i more, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek,
- b) Zahvat u okoliš je svako trajno ili privremeno djelovanje čovjeka koje može narušiti ekološku stabilnost ili biološku raznolikost, te nepovoljno uticati na okoliš,
- c) Najbolje raspoložive tehnologije - najefektniji i najnapredniji stepen razvoja aktivnosti i njihovog načina rada koji ukazuje na praktičnu pogodnost primjena određenih tehnologija (za

osiguranje graničnih vrijednosti emisija) u cilju sprečavanja i tamo gdje to nije izvodljivo, smanjenje emisija u okoliš,

- d) Plan aktivnosti - plan prilagođavanja postojećih pogona i postrojenja koji sadrže ciljeve, mjere i uvjete koji moraju zadovoljavati nove standarde zaštite svih segmenata okoliša sa utvrđenim sredstvima u utvrđenom roku,
- e) Elaborat zaštite okoliša – dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje okolinske dozvole u kojoj su opisani svi mogući uticaji predložene djelatnosti, zahvata, ili objekta na okoliš, kao i mjere zaštite okoliša kojim bi se nepovoljni uticaji sveli na najmanju moguću mjeru,
- f) Emisija je ispuštanje ili isticanje tvari u tekućem, gasovitom ili krutom stanju, ili ispuštanje energije (toplota, vibracije, buka) te mikrobiološkog onečišćavanja iz određenog izvora,
- g) Imisija je koncentracija tvari na određenom mjestu i u određenom vremenu u okoliš,
- h) Onečišćenje okoliša je svaka promjena stanja okoliša koja je posljedica negativnih djelovanja ili izostanaka potrebnog djelovanja, ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, ispuštanja energije i djelovanje drugih zahvata i pojava, nepovoljnih po okoliš,
- i) Štetna tvar je tvar sa svojstvima opasnim za ljudsko zdravlje i okoliš, a to je otrovna, vrlo razdražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar, koja u određenoj količini i/ili koncentraciji ima takva svojstva,
- j) Zagađivanje okoliša bitno je pogoršavanje stanja okoliša i smanjivanje njegove sposobnosti obnavljanja nastalo prekoračenjem najviših dopuštenih nivoa onečišćenosti okoliša,
- k) Zagađivač je svako pravno ili fizičko lice čije djelovanje uzrokuje zagađivanje okoliša,
- l) Operator je svako fizičko ili pravno lice koje upravlja radom ili nadzire postrojenje, odnosno u slučajevima utvrđenim zakonima, lice na koje je preneseno javno ovlaštenje,
- m) Rizik je vjerovatnoća da neki zahvat ili neko djelovanje može imati posredno ili neposredno štetne posljedice za okoliš, život ili zdravlje ljudi,
- n) Opasnost po okoliš je prekomjerni rizik usljed veće vjerovatnoće nastanka štete na okoliš, te zahtjeva posebno propisane mjere,
- o) Šteta u okolišu je oštećenje ili gubitak prirodne funkcije i svojstva ekosistema, uzrokovane gubitkom njegovih sastavnih dijelova i/ili

Hercegovačko-neretvanskog kantona

- unutrašnjim poremećajem njihovih odnosa i prirodnog toka nastalog usljed ljudskog djelovanja,
- p) Ugroženi okoliš je stanje nastalo onečišćavanjem većih razmjera okoliša na određenom području za koji se na osnovu ovog ili posebnog zakona, propisuju posebne mjere radi uspostavljanja prijašnjeg stanja, oporavka prirodne zajednice ili obnove prirodnog izvora,
- q) Područje uticaja je područje ili dio prostora na kojem je izazvan izvjestan stepen uticaja na okoliš ili koji može nastati kao posljedica korištenja okoliša,
- r) Praćenje stanja okoliša (monitoring) je konstantno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava, praćenje kvaliteta okoliša i promjena stanja u okolišu,
- s) Registar o postrojenjima i zagađivanjima je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu unošenja, ispuštanja ili odlaganja štetnih tvari u okoliš,
- t) Organizmi su bilo koje biološke jedinice sposobne za reprodukciju ili prenošenje genetičkog materijala,
- u) Mikroorganizmi su bilo koje mikrobiološke jedinice, ćelijske ili bez ćelijske, sposobne za replikaciju ili prenošenje genetičkog materijala.

III - NAČELA ZAŠTITE OKOLIŠA

Član 10.

(1) Zaštita okoliša zasniva se na poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, opće prihvaćenih načela i naučnih spoznaja.

(2) Osnovna načela zaštite okoliša su:

a) Načelo održivog razvoja

Održivost okoliša podrazumijeva:

- očuvanje prirodnog blaga na način da stepen potrošnje obnovljivih materijala, vodnih i energetske resursa ne prevazilazi okvire u kojima prirodni sistemi mogu to nadomjestiti i da stepen potrošnje neobnovljivih resursa ne prevazilazi okvir prema kojem se održivi obnovljivi resursi zamjenjuju;
- da stepen polutanata koji se emitiraju ne prevazilazi kapacitet zraka, vode, te da apsorbiraju i izvrši preradu polutanata i
- stalno očuvanje biološkog diverziteta, ljudskog zdravlja, te kvaliteta zraka, vode i tla prema standardima koji su uvijek dovoljni za život i blagostanje ljudi, biljnog i životinjskog svijeta.

b) Zamjena/nadomještanje drugim zahvatom

Ako se zahvat koji bi mogao nepovoljno uticati na okoliš može zamijeniti drugim zahvatom koji predstavlja bitno manji rizik ili opasnost po okoliš, potrebno je odabrati ovaj drugi zahvat, čak i u slučaju kad uzrokuje veće troškove u razmjeri s vrijednostima koje treba zaštititi.

Ako je na osnovu iskustava ili naučnih spoznaja poznato da određen zahvat predstavlja neizbježan rizik ili opasnost po okoliš, moraju se preduzeti mjere za smanjivanje nepovoljnih zahvata.

c) Načelo predostrožnosti i prevencije

Pri korištenju okoliša mora se poštovati načelo predostrožnosti tj. stvari koje se mogu upotrijebiti ponovo ili koje su biološki razgradive, moraju imati prednost čak i u slučaju većih troškova, pod uslovom da su ti troškovi u razmjeri s vrijednostima koje treba zaštititi.

S ciljem prevencije u korištenju okoliša primjenjuju se najbolje raspoložive tehnologije.

d) Načelo saradnje i podjele odgovornosti

Održivi razvoj postiže se kroz saradnju i zajedničko djelovanje svih subjekata u cilju zaštite okoliša, svako u okviru svoje nadležnosti i odgovornosti.

Provođenje ciljeva vezanih za okoliš podstiče se međukantonalnom saradnjom, uz primjenu bilateralnih i multilateralnih sporazuma o zaštiti okoliša i drugih sporazuma o saradnji, kao i pružanju informacija i podrške u vezi sa zaštitom okoliša.

U nedostatku međunarodnih sporazuma ciljevi zaštite okoliša, koji se uzimaju u obzir, su smanjenje prekograničnog zagađivanja ili postojanja takve opasnosti po okoliš, kao i sprječavanje zagađivanja i izazivanja štete po okoliš.

e) Učestvovanje javnosti i pristup informacijama

Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na okoliš, a kojim raspolažu organi uprave, uključujući i informacije o opasnim tvarima i djelatnostima u njihovim zajednicama, kao i mogućnost učestvovanja u donošenju odluka.

f) Zagađivač plaća

Onaj čije djelovanje je prouzrokovalo štetu okolišu finansijski je odgovoran za otklanjanje posljedica zagađenja i/ili za uspostavljanje prijašnjeg stanja.

IV - ZAŠTITA KOMPONENTI OKOLIŠA

Član 11.

Integralna zaštita komponenti okoliša

(1) Komponente okoliša moraju biti zaštićene pojedinačno i u sklopu ostalih dijelova okoliša, uzevši u obzir njihove međuzavisne odnose.

(2) Zaštita komponenti okoliša podrazumijeva zaštitu kvaliteta, kvantiteta i njihovih zaliha kao i očuvanje prirodnih procesa unutar komponenti i njihove prirodne ravnoteže.

(3) Posebnim propisima uređuju se pojedina područja zaštite i očuvanja komponenti okoliša i zaštite od uticaja koji znače opasnost po okoliš.

Član 12.

Očuvanje tla

(1) Očuvanje tla obuhvata površinu i slojeve ispod površine zemljišta, tlo, formacije stijena i minerala kao i njihove prirodne i prelazne oblike i procese.

(2) Očuvanje tla obuhvata očuvanje produktivnosti, strukture, ravnoteže vode i zraka, te živih organizama u tlu.

(3) Nakon završetka djelatnosti, koje uključuju korištenje tla, korisnik će osigurati obnovu tog područja prema utvrđenom planu, posebnim propisima ili odluci nadležnog organa.

Član 13.

Zaštita vode

(1) Zaštita voda obuhvata očuvanje površinskih i podzemnih voda, zaliha vode, regulisanje kvaliteta, zaštitu riječnih korita, obalnih područja kopnenih voda i akvafera.

(2) Vode se mogu koristiti i opterećivati, a otpadne vode i kanalizacija ispuštati u vode uz primjenu odgovarajućeg tretmana, na način koji ne predstavlja opasnost za prirodne procese ili za obnovu kvaliteta i kvantiteta vode.

Član 14.

Zaštita zraka

(1) Zaštita zraka obuhvata očuvanje atmosfere u cijelosti, sa svim njezinim procesima, očuvanje njene strukture i klimatskih obilježja.

(2) Zrak mora biti zaštićen od opterećenja svih vještačkih uticaja koji se vrše na zrak ili na druge komponente okoliša putem transmisija radioaktivnih, tečnih, gasovitih ili čvrstih materija ukoliko postoji opasnost od štetnog uticaja na kvalitet zraka ili štetnog odražavanja na ljudsko zdravlje.

(3) Pri planiranju uvođenja djelatnosti i uspostavi postrojenja kao i proizvodnji i korištenju proizvoda potrebno je preduzeti mjere kako bi nivo polutanata bio sveden na najmanju moguću mjeru.

Član 15.

Očuvanje biosfere

(1) Očuvanje biosfere obuhvata zaštitu živih organizama, njihovih zajednica i staništa, uzevši u obzir i očuvanje prirodnih procesa unutar njihovih staništa i prirodne ravnoteže uz osiguranje održivosti ekosistema.

(2) Korištenje biosfere ne može se obavljati na način koji narušava prirodne procese i uslove biološke raznolikosti i predstavlja opasnost po njihovu održivost.

Član 16.

Očuvanje izgrađenog okoliša

(1) Razvojnim planom određuju se zone izgradnje na određenim lokacijama zavisno od stepena opterećenja okoliša i svrhe izgradnje unutar određenih dijelova na određenim lokacijama.

(2) Obavljanje djelatnosti u pojedinim zonama, sa zaštitnom udaljenošću ili područjem, dopušteno je na način utvrđen posebnim propisima u skladu sa prirodom opterećenja okoliša i propisima o zaštiti okoliša.

(3) Zelene površine i pojas skloništa unutar jedinica lokalne samouprave uređuju se na način utvrđen posebnim propisima.

Član 17.

Opasne supstance i tehnologije

(1) Zaštita od štetnih uticaja opasnih supstanci obuhvata upotrebu svih prirodnih i vještačkih supstanci koje koriste, proizvode ili distribuiraju korisnici okoliša tokom provođenja djelatnosti, a koje su po svom kvantitetu ili kvalitetu eksplozivne, zapaljive, radioaktivne, toksične, podložne koroziji, izazivaju infekcije, ekotoksične, mutagene, kancerogene, iritirajuće ili mogu izazvati takav uticaj u kontaktu s drugim supstancama.

(2) Tokom upotrebe i upravljanja opasnim supstancama moraju se preduzeti sve potrebne zaštitne i sigurnosne mjere kojima se rizik od opasnosti po okoliš svodi na najniži stepen ili se eliminiše mogućnost takvih opasnosti u skladu sa posebnim propisima.

(3) Pri primjeni tehnologija koje mogu značiti opasnost po okoliš mora se odrediti zaštitno područje

ili razdaljina, u skladu sa prirodom izvora opasnosti, kako bi se umanjio rizik od opasnosti po okoliš.

Član 18.

Otpad

(1) Zaštita od štetnog uticaja otpada na okoliš obuhvata sve vrste supstanci, proizvoda, uključujući ambalažu i materijal za pakiranje tih supstanci i proizvoda, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi.

(2) Imalac otpada dužan je preduzeti odgovarajuće mjere upravljanja otpadom i osigurati osnovne mjere s ciljem sprječavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu upotrebu, ekstrakciju sirovina i moguće energije, te sigurno odlaganje.

Član 19.

Buka i vibracije

(1) Zaštita od buke i vibracija u okolini obuhvata zaštitu od svih vrsta vještački proizvedenih emisija energija koje izazivaju opterećenje nepoželjnom, neprijatnom bukom, odnosno vibracijama koje mogu ugroziti zdravlje ili na njega štetno djelovati.

(2) Radi zaštite od buke potrebno je primjenjivati tehničke i organizacijske metode koje podstiču:

- a) smanjivanje stvaranja emisija buke ili vibracija, odnosno izvora koji stvaraju buku ili vibracije;
- b) smanjivanje opterećenja, odnosno sprječavanje opterećenja bukom ili vibracijama;
- c) naknadnu zaštitu u onim sredinama koje su pod stalnim opterećenjem iznad utvrđenih standarda.

(3) Sva pitanja u vezi zaštite od buke i vibracije uredit će se posebnim zakonom.

Član 20.

Radijacija

Zaštita okoliša od štetnih radijacijskih uticaja po okoliš obuhvata zaštitu od vještački proizvedene i prirodne jonizacije, nejonizirajuće radijacije i termalne radijacije svih vrsta.

V - INFORMACIJSKI SISTEM, PRAĆENJE STANJA (MONITORING) I EDUKACIJA OKOLIŠU

Član 21.

(1) Ministarstvo uređuje jedinstveni informacijski sistem zaštite okoliša u Kantonu prema međunarodno prihvaćenim standardima i obavezama:

- a) utvrđivanja kvantitativne i kvalitativne promjene stanja okoliša nastale kao posljedica korištenja i upotrebe,

b) zajedničkog procjenjivanja sa socijalnim i ekonomskim podacima i sa stajališta uticaja na ljudsko zdravlje,

c) utvrđivanja uzroka uticaja na okoliš, uključujući i detaljne prikaze potrebne za određivanje uzročno-posljedične veze u odnosu na štetu,

d) predviđanje u što kraćem roku opasnosti po okoliš,

e) mogućnost preduzimanja mjera predviđenih propisima i drugih mjera od nadležnih organa,

f) korištenja u svrhu planiranja.

(2) Nadležni organi kantonalne uprave, službe za upravu jedinica lokalne samouprave, te druga ovlaštena pravna i fizička lica dužni su podatke o stanju i zaštiti okoliša staviti na raspolaganje Ministarstvu.

Član 22.

(1) Ministarstvo organizuje praćenje stanja očuvanosti okoliša.

(2) Praćenje stanja očuvanosti okoliša obuhvata:

a) praćenje stanja pojedinih komponenti okoliša (tlo, voda, zrak);

b) praćenje stanja emisija i imisija u okolišu.

(3) Praćenje stanja okoliša provode organi kantonalne uprave i službe za upravu jedinica lokalne samouprave, kao i druga ovlaštena pravna i fizička lica.

(4) Podaci o praćenju stanja okoliša dostavljaju se Ministarstvu. Podaci su javni, osim ako se podaci ne proglašavaju tajnim.

Član 23.

Korisnici okoliša dužni su obavljati mjerenja opterećenja i korištenja okoliša koja su posljedica njihove aktivnosti na način utvrđen posebnim propisom, potvrđivati ih i evidentirati i omogućiti nadležnim organima pristup tim informacijama.

Član 24.

(1) Ministarstvo vodi registar o pogonima, postrojenjima i zagađivanjima.

(2) Registar sadrži podatke o djelatnostima, te pogonima i postrojenjima koja ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš a posebno:

a) ime i adresu operatora;

b) tačnu lokaciju pogona ili postrojenja,

c) kratak opis djelatnosti i tehnološkog procesa;

d) podatke o emisijama, opasnim supstancama, proizvodnji otpada i korištenja resursa i energije;

e) podatke o nadzoru i preduzetim mjerama;

Hercegovačko-neretvanskog kantona

f) podatke koji se odnose na izdavanje dozvola i sl.

(3) Jedinice lokalne samouprave i druge institucije za okoliš dužne su Ministarstvu dostaviti podatke kojima raspolažu.

(4) Ministarstvo priprema godišnji izvještaj o izdatim dozvolama za pogone i postrojenja i sa podacima iz stava 2. ovog člana, dostavlja ga nadležnom Federalnom ministarstvu.

(5) Registar o postrojenjima i zagađivanjima dostupan je javnosti.

(6) Svako lice koje ima pravni interes može tražiti uvid u registar i izvanje kopije podataka iz registra.

Član 25.

(1) Pravna lica registrovana za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša obavljaju poslove u vezi s praćenjem stanja okoliša (monitoring), izrađuju elaborate zaštite okoliša, izrađuju studije uticaja na okoliš, obavljaju poslove usavršavanja u provođenju zaštite okoliša, ukoliko posebnim propisima nije drukčije određeno.

(2) Pravno lice može započeti obavljanje djelatnosti iz stava 1. ovoga člana uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

(3) Provedbenim propisom utvrditi će se uslovi za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

(4) Pravno lice koje je saglasnost za obavljanje djelatnosti iz stava 1. ovog člana već steklo od strane federalnog Ministarstva ili drugog ministarstva nadležnog za poslove okoliša na području Bosne i Hercegovine, nema obaveza iz stava 2. ovog člana.

Član 26.

(1) Utvrđeno činjenično stanje, obim i priroda stalne štete po okoliš, utvrđeni odlukom nadležnog organa ili suda, evidentiraju se zemljišnim knjigama i katastru nekretnina kao privremeni opis.

(2) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, zahtjeva opis podataka kada je odgovornost utvrđena od suda.

(3) Izmjena činjeničnog stanja, stepena prirodne zagađenosti okoliša osnov je upisu podataka koji se obavlja na zahtjev vlasnika nekretnine, Ministarstva ili suda.

Član 27.

(1) Svaki građanin ima pravo da stiče i unapređuje saznanja o okolišu.

(2) Širenje i unapređivanje saznanja o okolišu su primarne obaveze svih nivoa vlasti.

(3) Nadležni ministar dužan je saradivati sa drugim ministrima u cilju osiguravanja stručne edukacije o okolišu.

(4) Kantonalni organi uprave i općinske službe za upravu su dužni pružiti podršku obrazovnim institucijama, vjerskim zajednicama, naučnim institucijama, stručnim organizacijama i udruženjima kako bi mogli djelotvornije provoditi svoje obrazovne i trening aktivnosti.

VI - PRISTUP INFORMACIJAMA I UČEŠĆE JAVNOSTI

Član 28.

Informacija o okolišu, u smislu ovog Zakona, znači bilo koju informaciju u pisanoj, vizuelnoj, audio, elektronskoj ili bilo kojoj drugoj materijalnoj formi o:

- a) stanju elemenata okoliša kao što su zrak i atmosfera, voda, tlo, pejzaž, prostor i prirodna područja, biološki diverzitet i njegove komponente, uključujući genetski modificirane organizme i međudjelovanje ovih elemenata;
- b) faktorima kao što su supstance, energija, buka i radijacija, djelatnosti i mjere, uključujući administrativne mjere, sporazume o zaštiti okoliša, planove i programe, koji utiču ili postoji vjerovatnoća da će uticati na elemente okoliša u okviru alineje 1. ovog stava, analiza troškova i dobiti i druge ekonomske analize i pretpostavke koje se koriste u odlučivanju u okolišu;
- c) stanju ljudskog zdravlja i sigurnosti, životnim uvjetima, kulturnim dobrima i građevinama, u mjeri u kojoj su ili bi mogli biti pod uticajem stanja elemenata okoliša ili preko ovih elemenata pod uticajem faktora, djelatnosti ili mjera navedenih u alineji 2. ovog stava,
- d) organima i institucijama nadležnim za okoliš; Obavješćavanje javnosti

Član 29.

(1) Ministarstvo, službe za upravu jedinica lokalne samouprave kao i pravna ili fizička lica koja obavljaju poslove u vezi sa zaštitom okoliša dužni su osigurati javnost podataka u vezi zaštite okoliša, osim ako posebnim zakonom ili aktom mjerodavnog organa nije propisana tajnost podataka.

(2) Nadležni organi i službe, te pravna ili fizička lica iz stava 1. ovoga člana dužna su voditi zapisnik o podacima važnim za zaštitu okoliša, i u slučaju zagađivanja okoliša dužni su o tome obavijestiti javnost s uputstvima o postupanju radi njene zaštite i očuvanja.

(3) U slučaju bilo kakve neposredne prijetnje okolišu i zdravlju ljudi javnost se obavješćava

o preduzimanju potrebnih mjera i radnji u cilju sprečavanja ili ublažavanja štete koje bi mogle proisteći iz te opasnosti.

(4) Informacije moraju biti pravovremene i istinite. Javnost podataka o okolišu

Član 30.

(1) Podaci o stanju okoliša, djelovanjima i planiranim zahvatima koji utiču na okoliš su javni.

(2) Organi kantonalne uprave i službe za upravu jedinica lokalne samouprave koji raspolažu podacima o stanju okoliša, uticaju predviđenih i ostvarenih zahvata na okoliš, mjerama i programima zaštite okoliša i drugim podacima važnim za zaštitu okoliša, dužni su osigurati javnost tih podataka.

(3) Kantonalni organi uprave i službe za upravu jedinica lokalne samouprave iz stava 2. ovoga člana, dužni su obavijestiti javnost o prekoračenjima propisanih nivoa zagađivanja okoliša.

(4) Pravna i fizička lica, koja obavljaju djelatnost kojom zagađuju okoliš, dužna su voditi evidenciju o podacima važnim za zaštitu okoliša i dostavljati je nadležnim upravnim organima i službama za upravu jedinica lokalne samouprave iz stava 2. ovoga člana.

Član 31.

(1) Ministarstvo osigurava učestvovanje javnosti u postupcima izdavanja okolinske dozvole.

(2) Zainteresovana javnost, u smislu ovog Zakona, znači javnost koja ima interes u odlučivanju o okolišu bilo zbog lokacije projekta ili zbog prirode datog zahvata u okolišu, javnost koja je pod uticajem ili je vjerovatno da će biti pod uticajem namjeravanog zahvata u okolišu i nevladine organizacije koje promoviraju zaštitu okoliša, a područje njihovog djelovanja vezano je za tu lokaciju.

(3) Zainteresovana javnost ima pravo pristupa informacijama, mogućnost učestvovanja u odlučivanju i zaštitu prava pred upravnim i sudskim organima po pitanjima zaštite okoliša bez diskriminacije na osnovu državljanstva, nacionalnosti ili mjesta stanovanja i u slučaju pravnih lica bez diskriminacije na osnovu njihovog mjesta upisa ili središta djelatnosti.

(4) Kantonalni organi uprave i službe za upravu jedinice lokalne samouprave osigurati će da lica koja ostvaruju svoja prava u skladu sa odredbama ovog Zakona neće biti kažnjena, progonjena ili uznemiravana na bilo koji način zbog svoga sudjelovanja u postupku.

VII - DOKUMENTI O ZAŠTITI OKOLIŠA

Član 32.

Plan zaštite okoliša Kantona

(1) Plan zaštite okoliša Kantona (u daljnjem tekstu: Plan zaštite okoliša) određuje i usmjerava ciljeve upravljanja okolišem u skladu s ukupnim privrednim, društvenim i kulturnim razvojem na području Kantona.

(2) Plan zaštite okoliša sadrži posebno:

- a) stanje zagađivanja okoliša po pojedinim komponentama te ocjenu stanja okoliša,
- b) osnovne ciljeve i mjerila za provođenje zaštite okoliša u cjelini po komponentama okoliša i prostornim cjelinama te prioritetne mjere zaštite,
- c) područja ugroženog okoliša,
- d) osnovu ravnomjernoga privrednog razvoja i efikasne zaštite okoliša,
- e) osnovu osiguranja najpovoljnijih tehničkih, proizvodnih, ekonomskih mjera upravljanja okolišom,
- f) osnovu praćenja stanja (monitoring),
- g) pregled prostornih cjelina na kojima je potrebno provesti sanaciju ugroženog okoliša i osnovne uslove za njeno provođenje,
- h) izvore i procjenu potrebnih sredstava za provođenje mjera zaštite okoliša,
- i) osnovu usmjeravanja i unapređivanja odgoja i obrazovanja na području zaštite okoliša.

(3) Prijedlog plana zaštite okoliša priprema Ministarstvo.

(4) Prijedlog plana zaštite okoliša dostavlja se Federalnom ministarstvu, savjetodavnom vijeću i susjednim kantonalnim ministarstvima radi davanja uputstava i primjedbi.

(5) Prijedlog plana zaštite okoliša mora biti dostupan javnosti radi davanja uputstava i primjedbi.

(6) Plan zaštite okoliša donosi Skupština na prijedlog Vlade.

(7) Plan zaštite okoliša donosi se za period od najmanje pet godina.

(8) Ministarstvo podnosi izvještaj Vladi o provođenju Plana zaštite okoliša jednom godišnje.

(9) Vlada podnosi izvještaj o provođenju Plana zaštite okoliša Skupštini svake druge godine.

Član 33.

(1) Za područje Kantona ili za određene dijelove Kantona koje je zbog njihove posebne vrijednosti, ugroženosti ili osjetljivosti potrebno posebno zaštititi donose se programi zaštite okoliša.

(2) Program zaštite okoliša sadrži osnovne ciljeve, uslove i mjerila zaštite okoliša u cjelini, prioritetne

Hercegovačko-neretvanskog kantona

mjere zaštite okoliša po sastavnim dijelovima i pojedinačnim prostornim cjelinama, te razrađuje načela i smjernice zaštite okoliša sadržane u Planu zaštite okoliša.

Član 34.

(1) Jedinice lokalne samouprave dužne su za svoje područje izraditi lokalne planove zaštite okoliša.

(2) Lokalni planovi zaštite okoliša moraju biti usaglašeni sa Planom zaštite okoliša Kantona.

(3) Prijedlog lokalnog plana zaštite okoliša priprema služba za upravu zadužena za poslove zaštite okoliša.

(4) Predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave donose Plan zaštite okoliša jedinice lokalne samouprave.

(5) Dvije ili više susjednih jedinica lokalne samouprave mogu donijeti zajednički Plan zaštite okoliša ako se time pridonosi njegovom efikasnijem provođenju.

Član 35.

Planom za zaštitu okoliša na lokalnom nivou posebno se utvrđuje slijedeće:

- a) stanje zagađivanja okoliša po komponentama i prostornim cjelinama,
- b) mjere za predviđanje, sprečavanje i ograničavanje zagađivanja okoliša koje može uticati na pogoršavanje kvaliteta stanja okoliša,
- c) način provođenja interventnih mjera u vanrednim slučajevima zagađivanja okoliša,
- d) subjekti koji su dužni provoditi mjere i ovlaštenja u vezi s provođenjem mjera,
- e) rokovi za preduzimanje pojedinih mjera,
- f) izvori i visina sredstava za provođenje mjera.

VIII - OKOLINSKA DOZVOLA

Član 36.

(1) Okolinska dozvola ima za cilj visok nivo zaštite okoliša.

(2) Provedbenim propisom utvrdit će se djelatnosti, pogoni i postrojenja koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ukoliko imaju okolinsku dozvolu.

(3) Okolinsku dozvolu potrebno je pribaviti i u slučaju promjene u vršenju djelatnosti, pogonima i postrojenja iz stava 2. ovog člana.

(4) Nadležni organ neće izdati urbanističku saglasnost ili druge neophodne saglasnosti za pogone i postrojenja koja se namjeravaju graditi, ukoliko uz zahtjev nije dostavljena okolinska dozvola.

Član 37.

(1) Nadležno ministarstvo Rješenjem izdaje okolinsku dozvolu u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva na period od pet godina.

(2) Primjerak okolinske dozvole se dostavlja nadležnom inspektoratu.

(3) Protiv rješenja Ministarstva dopuštena je žalba.

(4) Žalba se podnosi Vladi Hercegovačko-neretvanskog kantona u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(5) Protiv rješenja donesenog po žalbi od drugostepenog organa može se tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 38.

(1) Okolinska dozvola sadrži:

- a) granične vrijednosti emisija za zagađujuće tvari;
- b) uslove za zaštitu zraka, tla, vode, biljnog i životinjskog svijeta;
- c) mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon ili postrojenje;
- d) sistem samomonitoringa uz određivanje metodologije i učestalosti mjerenja;
- e) mjere vezane za uslove rada u vanrednim situacijama.

(2) Granične vrijednosti emisija i ekvivalentni parametri i tehničke mjere zasnivaju se na najboljim raspoloživim tehnologijama uzimajući u obzir tehničke karakteristike pogona i postrojenja, njihov geografski položaj i ostale uvjete.

(3) Ukoliko su standardima kvaliteta predviđeni strožiji uvjeti od onih koji se postižu primjenom najboljih raspoloživih tehnologija utvrdit će se dodatne mjere neophodne za izdavanje okolinske dozvole (npr. ograničenje radnih sati, manje zagađujućih goriva, itd).

Član 39.

Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole

(1) Uz zahtjev za izdavanje okolinske dozvole podnosi se Elaborat zaštite okoliša (u daljem tekstu Elaborat) koji sadrži:

- a) ime i adresu operatora/investitora;
- b) izvod iz prostornog plana odnosnog područja sa ucertanom legendom o namjeni površina šireg područja i namjenama površine predmetne lokacije;
- c) lokaciju pogona i postrojenja kao i opis:
 1. pogona i postrojenja i aktivnosti (plan, tehnički opis rada itd.);
 2. osnovnih i pomoćnih sirovina, ostalih supstanci i energije koja se koristi ili koju proizvodi pogon i postrojenje;

Hercegovačko-neretvanskog kantona

3. izvora emisija iz pogona ili postrojenja;
4. stanja lokacije pogona ili postrojenja;
5. prirode i količine predviđenih emisija iz pogona ili postrojenja u okoliš (zrak, vodu, tlo) kao i identifikacija značajnih uticaja na okoliš;
6. predloženih mjera, tehnologija i tehnika za sprečavanje ili ukoliko to nije moguće, smanjenje emisija iz postrojenja;
7. mjere za sprečavanje produkcije i za povrat korisnog materijala iz otpada koji proizvodi postrojenje;
8. ostalih mjera radi usklađivanja sa osnovnim obavezama operatora posebno mjera nakon zatvaranja postrojenja;
9. mjera planiranih za monitoring emisija unutar područja i/ili njihov uticaj;
10. predviđenih alternativnih rješenja.

- d) netehnički rezime;
- e) plan upravljanja otpadom.

(2) Postupak izdavanja okolinske dozvole provodi Ministarstvo uz učešće zainteresovanih organa na kantonalnom i nivou jedinica lokalne samouprave, kao i učešće javnosti (javna rasprava, obavještenja, mediji, itd.).

(3) Ako bi djelatnost, odnosno zahvat ili objekt, mogao neposredno uticati na stanje okoliša u susjednim kantonima, Ministarstvo obavještava nadležni organ susjednog kantona o namjeravanom zahvatu i o njegovom uticaju na okoliš.

Član 40.

(1) Zahtjev za okolinsku dozvolu je potrebno podnijeti Ministarstvu i u slučaju znatne izmjene postojećih objekata i pogona.

(2) Pod znatnom izmjenom postrojenja smatra se:

- a) tehnološka modifikacija postrojenja,
- b) rast veći od 25% u povećanju proizvodnje, upotrebe energije i vode, korištenje prostora, emisija ili proizvodnja otpada,
- c) rast veći od 25% u posljednjih 10 godina u povećanju proizvodnje, upotrebe energije i vode, korištenje prostora, emisija ili proizvodnja otpada,

(3) Za prekid rada i rušenje objekata i postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola obavezno je izraditi Elaborat.

Član 41.

(1) Djelatnosti, pogoni i postrojenja utvrđeni provedbenim propisom iz člana 36. ovoga Zakona za koja su izdate urbanističke ili građevinske dozvole prije stupanja na snagu ovoga Zakona, moraju pribaviti okolinsku dozvolu najkasnije u roku dvije

godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole za postojeće pogone i postrojenja obavezno sadrži Planove aktivnosti.

(3) Provedbeni propis o uslovima za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša donijeti će ministar.

(4) Rok za izdavanje okolinske dozvole je 60 dana od dana ocjene Plana aktivnosti.

(5) Elaborat zaštite okoliša (za nova postrojenja) i Plan aktivnosti (za postojeća postrojenja) izrađuje pravno lice registrovano za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.

(6) Podnosilac zahtjeva može i sam izraditi elaborat zaštite okoliša i plan aktivnosti ako je u skladu s odredbama ovog Zakona tehnički i kadrovski sposoban za to.

Član 42.

(1) Nakon isteka roka važenja okolinske dozvole operator pogona i postrojenja je dužan podnijeti zahtjev za produženje iste.

(2) Uz zahtjev za produženje okolinske dozvole potrebno je dostaviti:

- a) kopiju ranije izdate okolinske dozvole;
- b) izjavu investitora da nije došlo do promjene u radu pogona ili postrojenja (promjena kapaciteta, djelatnosti, gabarita i sl.);
- c) izvještaje o rezultatima mjerenja emisija iz pogona i postrojenja u okoliš (voda, zrak, tlo, buka);
- d) dokaz o izvršenju mjera zaštite okoliša propisanih u okolinskoj dozvoli.

Član 43.

(1) Ministarstvo može, na zahtjev zainteresiranih subjekata koji žive na području rada pogona ili postrojenja može imati negativan uticaj ili značiti opasnost po okoliš i zdravlje, preispitati okolinsku dozvolu.

(2) Preispitivanje i obnova okolinske dozvole obavlja se i ukoliko:

- a) je zagađenje koje stvara pogon ili postrojenje značajno u tolikoj mjeri da se moraju izmijeniti postojeće granične vrijednosti emisija;
- b) je došlo do značajnih promjena u najboljim raspoloživim tehnologijama koje omogućavaju značajno smanjenje emisija bez većih troškova ili
- c) sigurnost odvijanja rada i djelatnosti zahtijeva korištenje drugih tehnologija.

Hercegovačko-neretvanskog kantona

(3) Ukoliko bi izmjene pogona ili postrojenja radi prilagođavanja zahtjevima u području zaštite okoliša prouzrokovale korjenite promjene pogona ili postrojenja, Ministarstvo će naložiti operatoru sačinjavanje plana prilagođavanja s mjerama i rokovima za prilagođavanje pogona ili postrojenja s osnovnim obavezama utvrđenim ovim Zakonom.

IX - OBAVEZE OPERATORA

Član 44.

(1) Opće obaveze operatora koje se trebaju ispuniti tokom izgradnje, rada i prestanka rada pogona ili postrojenja su:

- a) preduzeti sve odgovarajuće preventivne mjere za sprečavanje zagađenja,
- b) ne ugrožavati zdravlje ljudi i preduzeti mjere da pogoni ili postrojenja ne predstavljaju pretjeranu smetnju ljudima koji žive na području uticaja pogona ili postrojenja ili okolini uslijed emisije supstanci, buke, mirisa, vibracija, topline, prometa,
- c) izbjegavati proizvodnju otpada, količine otpada svesti na najmanju moguću mjeru ili obavljati reciklažu,
- d) odlagati otpad na najprihvatljiviji način po okoliš,
- e) preduzeti neophodne mjere za sprečavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica,
- f) preduzeti neophodne mjere da se nakon prestanka rada pogona ili postrojenja izbjegne bilo kakav rizik od zagađenja i za povrat lokacije na kojoj se nalazi pogon ili postrojenje u zadovoljavajuće stanje po okoliš,
- g) energetske i prirodne resurse efikasno koristiti.

(2) Za pogone i postrojenja za koje nije potrebno pribavljanje okolinske dozvole nadležni organ će kod izdavanja urbanističke saglasnosti voditi računa o ispunjenju obaveza iz stava 1. ovog člana.

Član 45.

(1) Operator je dužan provoditi monitoring emisija, u skladu sa okolinskom dozvolom i provedbenim propisom, uticaja na okoliš pogona ili postrojenja, te redovno dostavljati podatke i izvještavati Ministarstvo i nadležnog inspektora o rezultatima istih.

(2) Operator je dužan prijaviti svaku vanrednu situaciju, odnosno nesreću Ministarstvu i nadležnom inspektor i dostaviti podatke o:

- a) okolnostima nesreće,
- b) prisutnim opasnim supstancama,
- c) procjeni uticaja nesreće na ljude i okoliš,
- d) preduzetim hitnim mjerama,

e) preduzetim mjerama za ublažavanje posljedica nesreće.

Član 46.

(1) Operator je dužan sačiniti Plan sprječavanja nesreća i izvršiti procjenu stanja sigurnosti pogona ili postrojenja.

(2) Operator je dužan sačiniti Unutrašnji plan intervencije sa mjerama koje će se preduzeti u slučaju nesreće i dostaviti ga organu nadležnom za upravljanje u vanrednim situacijama radi izrade vanjskih planova intervencije za mjere koje će se preduzeti izvan pogona ili postrojenja.

Član 47.

(1) Operator je dužan osigurati odgovarajuće održavanje pogona ili postrojenja i redovni nadzor nad radom tehničkih uređaja.

(2) Operator je dužan osigurati provjeru usklađenosti rada pogona ili postrojenja sa zakonskim zahtjevima koja provode stručne institucije svake tri godine, ukoliko okolinskom dozvolom nije drugačije određeno.

X – NADZOR

Član 48.

(1) Nadzor nad primjenom odredbi ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) Inspekcijски nadzor vrše kantonalni inspektori zaštite okoliša i inspektori zaštite okoliša jedinica lokalne samouprave.

(3) Inspekcijски nadzor mogu obavljati i drugi državni službenici Ministarstva ili tijela uprave jedinice lokalne samouprave, koji ispunjavaju zakonske uslove, na osnovu posebnog ovlaštenja ministra ili rukovodioca tijela lokalne samouprave za pojedinačne slučajeve.

(4) Ministarstvo i službe za upravu jedinica lokalne samouprave donose godišnji program inspekcije kojima se uspostavlja sistemski okvir za inspekcije i monitoring, određuje prvenstvo za određene vrste pogona ili postrojenja i područja prema postojećim problemima u području zaštite okoliša.

(5) Programom iz prethodnog stava ovog člana utvrdit će se bar jedan godišnji nadzor na licu mjesta nad postrojenjima iz provedbenog propisa.

Član 49.

(1) U obavljanju nadzora na poslovima koje obavlja operator, inspektor može od odgovornog lica, zahtijevati da:

Hercegovačko-neretvanskog kantona

- a) omogućiti obavljanje nadzora u svim radnim prostorijama, postrojenjima i nad uređajima i otvorenim radnim prostorima pravnih lica,
- b) dostaviti na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje nadzora,
- c) izvijestiti o preduzetim mjerama u vezi s otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

(2) Operatori čiji rad podliježe nadzoru dužni su omogućiti provođenje inspekcijskog nadzora, dati na uvid dokumentaciju i pružiti sve potrebne podatke i obavijesti.

(3) U obavljanju nadzora inspektor može uzimati uzorke i provoditi mjerenje.

Član 50.

Kantonalni inspektor:

- a) provodi inspekcijski nadzor nad pogonima i postrojenjima kojima je okolinsku dozvolu izdalo Ministarstvo,
- b) provodi nadzor nad pogonima i postrojenjima koji koriste opasne supstance i skladište opasne supstance, u okviru svoje nadležnosti,
- c) preduzima mjere za unapređenje zaštite okoliša,
- d) usklađuje i daje smjernice za rad i provođenje određenih propisa i mjera zaštite okoliša,
- e) nadzire provođenje sanacijskog programa za uklanjanje oštećenja okoliša.

Član 51.

(1) U jedinicama lokalne samouprave inspekcija zaštite okoliša obavlja sve poslove inspekcijskog nadzora, osim poslova koje je ovim Zakonom određeno da ih neposredno obavlja inspektor u Ministarstvu.

(2) U provođenju inspekcijskog nadzora inspektor nadzire posebno:

- a) primjenu standarda kvaliteta za pojedine komponente okoliša,
- b) primjenu tehničkih standarda zaštite okoliša,
- c) praćenje stanja okoliša,
- d) provođenje mjerenja emisija i imisija i vođenja zapisnika o tome,
- e) provođenje mjera zaštite okoliša utvrđenih okolinskom dozvolom,
- f) način i uvid rada, tehničku opremljenost operatora,
- g) vođenje zapisnika o okolišu,
- h) korištenje sredstava određenih za provođenje mjera zaštite okoliša na lokalnom nivou.

Član 52.

(1) Inspektor je dužan sastaviti zapisnik o obavljenom pregledu, utvrđenom stanju i preduzetim

odnosno naređenim mjerama i radnjama.

(2) Ako utvrdi da je povrijeđen Zakon ili drugi propis rješenjem će narediti mjere i rok za njihovo uklanjanje.

(3) Primjerak zapisnika dostavlja pravnom licu kod koga je inspekcijski pregled obavljen.

(4) Inspektor je obavezan dostaviti primjerak rješenja resornom kantonalnom ministarstvu koje mu izdaje okolinsku dozvolu.

Član 53.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor će pisanim rješenjem odrediti:

- a) otklanjanje u određenom roku utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u radu pravnog lica, zbog kojih je došlo ili može doći do zagađivanja okoliša,
- b) zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku, korištenja postrojenja, uređaja i opreme zbog kojih je došlo ili može doći do zagađivanja većih razmjera okoliša, dok se nedostaci ili nepravilnosti u radu ne otklone,
- c) preduzimanje sanacijskih mjera.

(2) Žalba na rješenje inspektora ne odlaže njegovo izvršenje.

(3) Protiv rješenja inspektora jedinice lokalne samouprave žalba se izjavljuje nadležnom kantonalnom inspektor.

(4) Protiv rješenja kantonalnog inspektora donesenog na osnovu kantonalnih propisa žalba se izjavljuje nadležnom resornom kantonalnom ministru.

(5) Protiv rješenja kantonalnog inspektora donesenog na osnovu federalnih propisa žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektor.

(6) Rješenje donijeto po žalbi je konačno.

(7) U slučaju ponovljenog kršenja propisa ili u slučaju ozbiljne opasnosti po ljudsko zdravlje i okoliš koja se ne može riješiti drugim mjerama, inspektor će zatražiti od Ministarstva da poništi izdatu okolinsku dozvolu.

Član 54.

(1) Službeni status inspektora, njegov identitet i ovlaštenja dokazuju se posebnom iskaznicom.

(2) Iskaznica inspektora izdaje se na osnovu akta o imenovanju inspektora.

Član 55.

Poslove inspektora može obavljati lice koje ima stručnu spremu (VII/1) stepena obrazovanja – fakultet prirodnih ili tehničkih nauka, najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položen stručni ispit.

XI - FINANSIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Član 56.

(1) Za potrebe finansiranja zaštite okoliša posebnim zakonom osniva se Fond za zaštitu okoliša Kantona.

(2) Fond za zaštitu okoliša osniva se s ciljem:

- a) unaprjeđivanja razvoja ekonomskog uređenja povoljnog po okoliš,
- b) sprječavanja šteta po okoliš,
- c) otklanjanja nastale štete u okolišu,
- d) očuvanja zaštićenih prirodnih područja,
- e) motiviranja i unaprjeđivanja najbolje raspoložive tehnologije,
- f) unaprjeđivanja ekološke svijesti javnosti,
- g) istraživanja okoliša.

Član 57.

Sredstva Fonda za zaštitu okoliša osiguravaju se od:

- a) naknada koje plaćaju zagađivači i korisnici okoliša,
- b) naknada koje se plaćaju prilikom registracije motornih vozila,
- c) poklona, zajmova i kredita,
- d) drugih izvora sredstava određenih posebnim zakonom, drugim propisom ili ugovorom.

XII - ODGOVORNOST ZA ŠTETU U OKOLIŠU

Član 58.

Radi sprečavanja nanošenja štete okolišu i osiguranja odgovarajuće naknade ovim Zakonom uređuje se odgovornost za djelatnosti opasne po okoliš, sanaciju štete nanесenu okolišu, pristup informacijama i dužnost odgovornih lica za nadoknadu štete.

Član 59.

(1) Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš odgovaran je za štetu nanесenu takvom aktivnošću ljudima, imovini i okolišu, bez obzira na krivicu.

(2) Djelatnosti opasne po okoliš su one koje predstavljaju značajan rizik za ljude, imovinu ili okoliš, zbog načina na koji se njima upravlja ili zbog materija koje se u njima koriste (rudnici, rafinerije, gasovodi, naftovodi, pogoni za proizvodnju i obradu metala, hemijska postrojenja, postrojenja za tretman, spaljivanje i skladištenje otpada, klaonice, postrojenja za tretman otpadnih voda, brane, termoelektrane, oslobađanje genetičkih modificiranih organizama, oslobađanje mikro organizama itd.).

(3) Za lokacije, pogone ili postrojenja na kojima je rad prestao, odgovornost snosi posljednji operator.

Član 60.

(1) Pravno ili fizičko lice koje prouzrokuje onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša odgovorno je u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Pravno ili fizičko lice koje prouzrokuje onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša odgovara za nastalu štetu, po načelu objektivne odgovornosti (uzročnosti), prema općim pravilima obaveznog prava.

(3) Odgovornost iz stava 1. ovoga člana odnosi se i na lice koje je nezakonitim ili nepravilnim djelovanjem omogućilo ili dopustilo onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša.

Član 61.

(1) Pravno ili fizičko lice koje svojim djelovanjem ili propustom izazove onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša dužno je, odmah, preduzeti mjere za uklanjanje opasnosti i nastanak daljih šteta i o tome, bez odgađanja, obavijestiti inspekciju zaštite okoliša ili drugu nadležnu inspekciju.

(2) Pravno ili fizičko lice koje prouzrokuje onečišćavanje, odnosno zagađivanje okoliša podmiruje sve troškove u vezi s preduzimanjem mjera za uklanjanje opasnosti onečišćavanja, odnosno zagađivanja u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Pravno ili fizičko lice iz stava 1. ovoga člana odgovorno je za pravovremeno obavještavanje javnosti o nastalom onečišćavanju odnosno zagađivanju okoliša i zaštitnim mjerama koje je potrebno preduzeti.

Član 62.

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš dužan je putem osiguranja ili na neki drugi način osigurati sredstva za naknadu eventualne štete koju može prouzrokovati ekološka nesreća.

Član 63.

(1) Svako odstupanje od upotrebe uređaja, naprave u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka, odnosno korištenja u praksi uspješno isprobanih postupaka, a čije posljedice nisu predvidive po okoliš, nije dopušteno.

(2) Pravno ili fizičko lice, odnosno poslodavac u privrednom društvu odgovoran je za svako odstupanje od upotrebe uređaja, naprave u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka iz stava 1. ovoga člana.

Član 64.

Pravno ili fizičko lice, odnosno poslodavac u privrednom društvu kojem su poznate ili mogu biti poznate okolnosti koje ukazuju na opasnost po život i zdravlje ljudi i opasnost po okoliš dužan je, odmah, preduzeti mjere za uklanjanje opasnosti i bez odgađanja, o tome obavijestiti inspekciju zaštite okoliša ili drugu nadležnu inspekciju.

Član 65.

(1) Za područja za koja se utvrdi da imaju svojstva ugroženog okoliša može se posebnim propisima odrediti postupak sanacije.

(2) Područja ugroženog okoliša utvrđuju se Planom iz člana 32. ovog Zakona.

(3) Izuzetno, do donošenja Plana zaštite okoliša, područje ugrožene okoliša može utvrditi Vlada na prijedlog Ministarstva.

(4) Onečišćivač, odnosno zagađivač okoliša dužan je, u rokovima što ih odredi Vlada izraditi i provesti sanacijski program za uklanjanje oštećenja okoliša.

(5) Prije početka izrade sanacijskog programa onečišćivač, odnosno zagađivač okoliša mora pribaviti saglasnost Ministarstva, a po potrebi, i mišljenje drugih nadležnih kantonalnih organa uprave.

Član 66.

(1) Ako nije moguće utvrditi onečišćivača okoliša, a potrebno je izraditi ukupni sanacijski program za oštećenu okoliš, pripremu i izradu sanacijskog programa provodi Ministarstvo.

(2) Vlada utvrđuje redoslijed i prioritet u provođenju sanacijskog programa.

Član 67.

Kad se radi o onečišćavanju odnosno zagađivanju okoliša lokalnih razmjera, pripremu i izradu sanacijskog programa, redoslijed i prioritet u provođenju određuju jedinice lokalne samouprave.

Član 68.

(1) Kad onečišćivač okoliša ne može oštećeno dovesti u prethodno stanje sam i kad se radi o hitnim slučajevima sprječavanja daljih šteta ili ograničavanja negativnih djelovanja na okoliš, Ministarstvo može na trošak počinitelja dovesti oštećeno u prijašnje stanje.

(2) Ovlaštenje iz stava 1. ovoga člana obuhvata preduzimanje svih potrebnih mjera i ograničenja, uključujući i ovlaštenje za zaustavljanje rada počinitelja.

Član 69.

U slučaju onečišćavanja, odnosno zagađivanja okoliša, kad se između uzročnika ne može utvrditi počinitelj, ili se ne mogu utvrditi njihovi udijeli (kumulativno ili lančano onečišćavanje, odnosno zagađivanje), a nedvosmisleno je da je štetu prouzrokovao neko od tih uzročnika, troškove uklanjanja onečišćavanja, sprečavanje ili ograničavanje daljnega negativnog djelovanja na okoliš svi sudionici solidarno podmiruju.

Član 70.

Operator se oslobađa odgovornosti za štetu ukoliko dokaže da je primijenio odgovarajuće mjere zaštite koje su okolnosti zahtijevale kako bi spriječio ili ublažio štetu, a šteta je uzrokovana:

- a) ratom ili nekom posebnom prirodnom pojavom;
- b) od trećeg lica čija je namjera nanošenje štete i
- c) zbog posebnih naredbi i mjera nadležnih organa, a koje su direktno prouzrokovale štetu.

Član 71.

Za pitanja odgovornosti za štetu koja nisu posebno uređena ovim Zakonom primjenjuju se opća pravila Zakona o obligacijskim odnosima.

XIII - KAZNENE ODREDBE

Član 72.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj svako pravno lice koje:

- a) prekrši zahtjeve iz člana 44. ovoga Zakona,
- b) izgradi ili upravlja radom pogona ili postrojenja ili obavlja djelatnosti bez pribavljene okolinske dozvole (član 36.);
- c) izgradi ili upravlja radom pogona ili postrojenja suprotno okolinskoj dozvoli ili propisima (član 38.);
- d) ne ispunjava zahtjeve ili uslove utvrđene okolinskom dozvolom (član 38.);
- e) prekrši zahtjeve iz člana 63. ovog Zakona;
- f) ne izradi plan za sprečavanje nesreća i ne preduzme preventivne mjere (član 46.);
- g) ne izradi unutrašnji plan intervencije i ne dostavi ga nadležnom organu (član 46.);
- h) ne podnosi nadležnim organima informacije, podatke ili dokumente potrebne prema ovom Zakonu ili drugim propisima (član 45. i član 24.);

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM za prekršaje iz stava 1. ovoga člana kaznit će se fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu.

XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

174

Član 73.

(1) Propise iz člana 32. donijet će Skupština u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona

(2) Propis iz člana 36. donijet će ministar u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Lokalne planove i programe jedinica lokalne samouprave iz člana 34. donijet će predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u roku 3 godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(4) Propis iz člana 25. donijeti će ministar u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Propis iz člana 41. donijeti će ministar u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Član 74.

Svi postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a nisu pravomoćno okončani rješavati će se po odredbama Zakona koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Član 75.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona na području Kantona prestaje važiti Zakon o zaštiti okoliša HNK („Službene novine HNK“, broj: 7/04).

Član 76.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u «Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona».

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
S K U P Š T I N A

Broj: 02-01-XV-192/12
Mostar, 31.05.2012. godine

P R E D S J E D A V A J U Ć I
Ramiz Jelovac, s.r.

Na osnovu člana 39. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona je, na sjednici održanoj 31.05.2012. godine, donijela

Z A K O N
O FONDU ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG
KANTONA

I – OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Zakonom se osniva Fond za zaštitu okoliša Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Fond), utvrđuje formiranje, organizacija, rukovođenje i upravljanje Fondom, imovina i poslovanje Fonda, izvori, namjena i način korištenja sredstava Fonda, te uređuju druga pitanja u vezi s pribavljanjem i upravljanjem sredstvima Fonda.

Član 2.

Fond je javna ustanova koja ima svojstvo pravnog lica i upisuje se u sudski registar.

Član 3.

Djelatnost Fonda je prikupljanje i distribuiranje finansijskih sredstava za zaštitu okoliša, a koristit će se za sljedeće namjene:

- a) suzbijanje štete po okoliš kada se ne može primijeniti princip odgovornosti za izvršavanje štete jednom licu,
- b) troškove sprječavanja ili otklanjanja štete po okoliš koja zahtjeva neposrednu intervenciju,
- c) unapređenje razvoja ekonomske strukture povoljne po okoliš,
- d) očuvanje zaštićenih prirodnih područja,
- e) unapređenje ekološke svijesti javnosti,
- f) istraživanje okoliša,
- g) očuvanje, održivo korištenje, zaštita i unaprjeđivanje stanja okoliša,
- h) finansiranje pripreme izrade, provedbe i razvoja programskih dokumenata i sličnih aktivnosti u područjima očuvanja, održivog korištenja i korištenja obnovljivih izvora energije.
- i) podrška ostvarivanju zadataka koji proizilaze iz obaveza i odgovornosti prema međunarodnoj zajednici u području zaštite okoliša;